

Kokkuvõtte teemal: Mesilasvaha- küünalde valmistamine, praktiline õppus.

Aeg ja koht: Põltsamaa Mesinike Seltsi õppepäev Põltsamaal, J.Kuperjanovi 1, Põltsamaa Kultuurikeskuses., 10.novembril 2012.a.

Lektor: Airi Gailit, Lektorileping PR-9-1.4-15

Teoreetiline ajaloolise tausta tutvustus

Erinevate tehnikate tutvustus – kastetud küünlad, vormidesse valatud küünlad, konteinerküünlad jne.

Küünalde valmistamise materjalide tutvustus – looduslikud ja mittelooduslikud küünalde valmistamiseks mõeldud ained – mesilasvaha, sojavaha, lambarasv, parafiin, steariinhape jne.

Abimaterjalid – küünlavahade värvid, lõhnaained, vormid ja tahid

Töövahendite tutvustus

Ohutus- ja ettevaatusabinõud küünalde meisterdamisel

Mesilasvahast kastetud küünalde valmistamine

Juba 15000 aastat on inimesed oma päevade pikendamiseks kasutanud valgusallikaid, mille hulgas varasemalt oli näiteks õõnes kivi kuhu valati rasva ja mis töötab paljuski sarnaselt tänapäeva õlilampidele.

Eestlastel olid küünlad valgusallikana kasutusel üldiselt pidulikel puhkudel, igapäevaseid toimetusi tehti ikka peeru valgel. Lambarasvast valgeid küünlaid valmistati külma ilmaga väljas. Lambarasvast küünlad said kõige ilusamad, valgemad. Pühade ja pulmade ajal põletatigi neid vähekene lambaprae lõhnalisi küünlaid et valgustada ruume ja luua pidulikku meeleolu.

Küünlaid valmistatakse mitmel viisil ja vägagi erinevatest materjalidest. Peamised viisid, kuidas küünalid saada on tahi kastmine küünlamaterjali – kastetud küünlad ja küünlamaterjali valmine vormi – vormiküünlad. Tänapäevaks on lisandunud loodulikele küünlamaterjalidele ka sünteetilisi aineid nagu näiteks parafiin, mida on mugav kasutada ajast nimelt vormiküünlates, kuna hangununa tihkem kui rasvad ja mitte nii nakkuv kui mesilasvaha.

Lisaks kastetud ja vormiküünaldele on veel kolmas liik – konteinerküünlad. Kõiksugused õlilambid ja küünlaklaasidesse valatud küünlad mis põletamisel ongi anuma sees.

Tänapäeva eestis saab küünlaid lisaks rasvadele valmistada ka mesilasvahast, parafiinist, steariinist, sojavahast, küünlageelist ja mõnestki meile võõrast materjalist, mida siinkandis varem pole tuntud.

Küünalde meisterdamiseks vajalikke abimaterjale saab osata käsitööpoodidest üle eesti või siis interneti kauplustest. Vormiküünalde valmistamiseks mõeldud spetsiaalsed vormid on kordvkasutatavad ja peab jälgima, millise küünlamaterjaliga on tegu, kuna kõik vormide materjalid ei sobi küünlamaterjalidega sugugi kokku. Nii ongi, et mesilasvahast vormiküünlaid meisterdades peaks kindlasti kasutama spetsiaalseid silikoonist küünlavorme. Ka ise saab käepärastest vahenditest teha küünlavorme. Kohvitopsid või ühekordsed plastiknõud sobivad sageli hästi küünlade tegemiseks, aga kindlasti tuleb jälgida ohutusnõudeid vaha sulatamisel kuna ülekuumenenud vaha võib ka plastikust topsi ülesse sulatada!

Spetsiaalseid põimitud, erineva jämedusega küünlatahte saab tavaliselt samadest kauplustest kust küünlade meisterdamiseks mõeldud materjalegi. Küünlatahi jämeduse valimine oleneb

aga enneküike sinu poolt valmistatava küünla materjalist, ja läbimõõdust. Parim viis teada saada, kas taht on õige jämedusega on teha prooviküünal.

Värvilisi küünlaid saab teha mitmel moel. Üks variant on küünlavaha värvida sulatamise ajal ja meisterdada värvilisest vahast läbinisti värviline küünal. Teine moodus on valge küünal üle kasta värvilise sulavahaga. Sel moel valmivad seest valged ja väljast värvilised küünlad. Vaha värvimiseks saab osta erinevate tootjate poolt pakutavaid vaha värve. Neid müüakse nii pulkade, tablettidena kui graanulitena.

Küünla meisterdamiseks vajate sulatatava materjali jaoks anumad ja veevanni milles sulatada. Kaitske tööpind kindlalt tilkuva rasva/vaha eest ja kasutage põlle riiete kaitseks.

Mesilasvahast kastetud küünlad:

Sulata veevanni asetatud anumad mesilasvaha.

Valmista ette küünlatahid

Alusta tahtide kastmist vahasse.

Kasta sujuvalt ja mõõduka tempoga, et soe vaha ei sulataks eelmiseid kastetud kihte ülesse.

Jälgi küünla läbimõõtu – arvesta oma küünlatahi ja küünla läbimäädu suhet.

Kui küünal on saavutanud sobiliku läbimõõdu, jäta valmis küünal rahulikult hanguma.

Kasuta meeoleolu ja hea tunde tekitamiseks!